

RAMON LLULL

Pere Gomila
Poeta

La celebració de l'Any Lull ha de servir, sobretot, per fer conèixer i divulgar en tots els àmbits la vida, la personalitat i l'obra immensa de Ramon Lull -escrita en català, llatí, àrab i occità- la importància fonamental que té la seva figura per a la llengua i la cultura catalanes.

I si l'obra de Ramon Lull és immensa -se'n conserven prop 300 obres-, la seva vida és també extraordinària, d'una voluntat i determinació que no semblen humanes. Home universal, savi, escriptor excepcional i lliurat per complet a la seva Art, se'ns presenta, com va escriure Enric Sòria «com un personatge ciclop, més gran que la mateixa natura que intenta mobilitzar com argument». El mateix Lull deixà testimoni del seu recorregut vital a «Vida de mestre Ramon»; una obra biogràfica i de caràcter propagandístic

que el beat va dictar el 1311 a un monjo de la cartoixa parisenca de Vauvert.

Ramon Lull havia nascut a Ciutat de Mallorca el 1232 o 1233, fill de ciutadans barcelonins establerts a l'illa després de la conquesta de Jaume I. Devia ser educat per administrar el patrimoni familiar i per assumir responsabilitats cortesanes i militars en la cort de Jaume, el fill segon del Conqueridor, que el 1276 seria coronat rei de Mallorca. Consta en la documentació que estava casat amb Blanca Picany i que va ser pare de dos fills. En la seva joventut havia viscut una vida cortesana i luxuriosa («cantador de luxúria» segons deixà escrit), fins que, segons ens conta ell mateix, una nit, mentre escrivia una cançó amorosa tingué una visió de Jesucrist crucificat, que se li repetí en dies successius. Aquest fet canvià radicalment la seva vida. Aleshores tenia 32 anys i decidí abandonar-ho tot per i dedicar-se a la contemplació de Déu. Retirat a Randa, es produeix el segon fet determinant de la seva biografia: la trobada de la d'un sistema que ell qualificà d'il·luminació i que tindrà com objectiu la conversió

El mes passat s'inauguraven els actes de l'any Lull, que es mantindran fins el novembre del 2016, organitzats conjuntament pel Govern Balear i la Generalitat de Catalunya, en commemoració del 700 aniversari de la mort de Ramon Lull (1232/33-1316).

dels infidels per mitjà de la raó i de l'argumentació, és a dir mitjançant la força del diàleg i la paraula. Lull, amb la seva Art que li permet acoblar raó i fe, vol demostrar per raons necessàries que l'única fe verdadera és la cristiana. A partir d'aquí emprengué una incansable activitat viatgera que el dugué per tota la cristiandat i també fins a Tunis almanco en un parell d'ocasions.

•• COM S'HA REPETIT tantes vegades,

perquè és veritat, Lull va ser el creador del català literari. El seu geni va ser capaç d'escriure en una llengua que ell va tenir la virtut de fer prou dúctil i flexible per expressar tota la riquesa del seu pensament, des de les obres narratives fins a l'especulació filosòfica o científica, des de la viva i l'alta qualitat dels seus diàlegs a la mística. Avui és justament aquesta dimensió literària que ens el fa act. «Llibre del gentil e dels tres savis», «Llibre d'Evast et Blaqueria», «Llibre de meravelles» o aquest cim de la mística i la poesia que és el «Llibre d'Amic e Amat». I val a dir que paga la pena fer el petit esforç de llegir Ramon Lull amb la llengua medieval en què va escriure els seus llibres per poder copsar tota la bellesa de la seva prosa.

Ramon Lull va morir en una de les seves missions de predicació a Tunis, o en el vaixell que el retornava a Mallorca l'any 1316, a l'edat, inusual per a l'època, de 83 anys, amb el desig del martiri i amb la tristesa de veure com la seva Art no havia obtingut els resultats esperats, però mantenint viva la seva determinació i energia. Se'l coneixia com el «doctor il·luminat», ell però s'autoanomenà com a «Ramon lo Foll». Va ser una figura central de la cultura europea del seu temps i avui el seu llegat es continua estudiant i admirant.